

29 NOV 2021

POSREDOVANJE POSREDOVANJE POSREDOVANJE	POSREDOVANJE POSREDOVANJE POSREDOVANJE	POSREDOVANJE POSREDOVANJE POSREDOVANJE	POSREDOVANJE POSREDOVANJE POSREDOVANJE
02	101-214	-	

INSTITUT ZA BEZBEDNOST I STANDARDE NA RADU

HorGas – Consult

d.o.o. Horgoš.Banove Bašte 55, mob/tel:+381(062)449161.024/874-998

Institut za bezbednost i standarde na radu „HorGas-Consult“ D.o.o.

Program upravljanja Parkom prirode „Kamaraš“ za 2022. godinu

12/11/2021

Uvod

Park prirode «Kamaraš» stavljen je pod zaštitu Odlukom Skupštine opštine Kanjiža kao prirodno dobro III kategorije. Odluka je objavljena u *Službenom listu opštine Kanjiža br.4 od 18. maja 2005. godine*.

Novom Odlukom Skupštine opštine, broj 02-216/2017-17B od 28.06.2017, za Upravljača je određen **Institut za bezbednost i standarde na radu „HorGas-Consult“ D.o.o. iz Horgoša, Banove Bašte 55** (ovlašćeno lice Ljubomir Knežević) u daljem tekstu Upravljač.

U procesu određivanja novog upravljača Opština Kanjiža je zatražila uslove zaštite prirode za dalje aktivnosti u PP „Kamaraš“. U skladu sa zakonom Pokrajinski zavod za zaštitu prirode izdao je *Rešenje br.03-869/2 od 24.05.2017* sa uslovima zaštite prirode koji usmeravaju dalje aktivnosti, u daljem tekstu Rešenje.

U skladu sa Zakonom o zaštiti prirode, član 52 i 53, u daljem tekstu Zakon, kao i Odlukom o zaštiti (Odluka Skupštine opštine Kanjiža, br.501-8/2005, Sl. List SO Kanjiža 4/2005), u daljem tekstu Odluka, Upravljač sačinjava Plan upravljanja za period od 10 godina, na osnovu koga sačinjava *Godišnji program upravljanja* i dostavlja isti do 15. novembra tekuće godine Opštinskoj upravi opštine Kanjiža.

Planom upravljanja određuje se način sprovođenja zaštite, korišćenja i upravljanja zaštićenim područjem, smernice i prioriteti za zaštitu i očuvanje prirodnih vrednosti zaštićenog područja, kao i razvojne smernice, uz uvažavanje potreba lokalnog stanovništva.

1) Dugoročni ciljeve zaštite, očuvanja i unapređenja i održivog razvoja

Pored primarnog cilja zaštite: očuvanje vlažnih staništa kao refugijuma prirodnih retkosti i vrsta i očuvanja ekološkog koridora od međunarodnog značaja, ciljevi zaštite uz mogući održivi razvoj su definisani Odlukom, u članu 5 pod 2.

Njihovom razradom bavi se Plan upravljanja PP „Kamaraš“ sa akcentom na:

1. **Očuvanje vlažnih staništa kao refugijuma prirodnih retkosti i vrsta**
2. **Očuvanje ekološkog koridora od međunarodnog značaja.**
3. **Određivanje i uređivanje prostora za turističke i sportsko rekreativne aktivnosti.**
4. **Revizija projekata i programa upravljanja vodnim režimom područja u cilju usklađivanja sa potrebama zaštite staništa i vrsta.**

2) Analizu i ocenu uslova za ostvarivanje tih ciljeva

Upravljač trenutno kao izvor finansiranja aktivnosti na zaštiti prirode ima samo sredstva budžeta Opštine Kanjiža.

Sredstva iz Republičkog budžeta namenjena su zaštićenim područjima I kategorije dok je PP „Kamaraš“ III kategorije.

Sredstva iz Pokrajinskog Sekretarijata za urbanizam i zaštitu životne sredine namenjena su zaštićenim područjima II kategorije ili projektima zaštite vrsta i staništa, koji tek treba da se izrade u narednom planskom periodu.

Sredstva državnog Fonda za zaštitu životne sredine nisu na raspolaganju jer je Fond u fazi osnivanja.

Sredstva koja bi se dobijala iz naknada korišćenja prostora PP „Kamaraš“ tek treba realizovati nakon izrade Pravilnika o naknadama za korišćenje zaštićenog područja (član 70 Zakona). (Pitanje je za šta tražiti naknadno)

Sredstva od prihoda za obavljanje delatnosti biće na raspolaganju tek nakon realizacije projekata uređivanja i rekultivacije delova zaštićenog područja u kojima se mogu obavljati posete, rekreacija i turizam (III stepen zaštite).

Neke praktične aktivnosti na terenu mogu se obaviti volonterskim akcijama.

Godišnji program upravljanja obuhvata dvojake zadatke. Jedni su nastavak obezbeđivanja statusa zaštite, a drugi predstavljaju pripremu za zadatke novog dopunjenog akta zaštite – zaštitna zona i projekata revitalizacije i uređenja Kudelnog jezera i delova šume Kamaraš. Sve ove aktivnosti treba da obezbede unapređenje ekosistema i biodiverziteta i usklade potrebe razvoja sa očuvanjem prirodnih resursa. Ovaj plan obuhvata planirane aktivnosti ne samo Upravljača nego i svih subjekata i korisnika područja sa ciljem očuvanja prirodnih vrednosti.

Uslovi za njegovu realizaciju su:

I Finansijska podloga i podrška razrađene prema subjektima koji su u obavezi da učestvuju u realizaciji Programa

-Lokalna samouprava-opština Kanjiža

-, „HorGas-Consult“ d.o.o.

-korisnici površina zaštićenog područja

uz iznalaženje svih ostalih koji su zainteresovani za očuvanje, zaštitu i racionalno „korišćenje“ prirodnih vrednosti kroz donacije i projekte.

II Definisanje godišnjih planova, urađenih na bazi Plana upravljanja,

U njima će se konkretizovani zadaci u skladu sa tekućim prioritetima i aktivnosti predviđene za realizaciju u tekućoj godini, dinamika njihovog izvršavanja i visina potrebnih sredstava, kao i izvora obezbeđenja ovih sredstava.

Četiri glavna osnova na kojima se programske aktivnosti mogu ostvarivati

1. Organizovanje, opremanje, kadrovsko osposobljavanje upravljača
2. Donošenje planske i druge dokumentacije
3. Obezbeđivanje finansijskih sredstava iz planiranih izvora za upravljača i druge subjekte
4. Saradnja svih nadležnih i zainteresovanih subjekata

3) Prioritetne aktivnosti i mere na zaštiti, održavanju, praćenju stanja i unapređenju prirodnih i stvorenih vrednosti

Tokom 2022. godine prioritet je:

-Rad čuvarske službe i praćenje promena na terenu

-Utvrđivanje delova spoljne granice zaštićenog područja (postojeće međe katastarskih parcela) na terenu

-Obeležavanje pristupnih pravaca propisanim tablama i informacionim tablama

- Promena kulture poljoprivrednog zemljišta na prostoru postojećeg tršćaka (promeniti kulturu njive u kulturu močvare)
- Izrada *Pravilnika o unutrašnjem redu*
- Izrada baza podataka za vođenje evidencije o radu čuvarske službe i o lokacijama zaštićenih i strogo zaštićenih vrsta, pripremanjem i primenom odgovarajućih formulara za vođenje evidencije.
- Čišćenje šume Kamaraš od invazivnih vrsta
- Čišćenje šume Kamaraš od otpada koji ostavljaju migranti
- U okviru saradnje sa korisnicima prostora dati prioritet obezbeđenju redovnog košenja i ispaše travnih staništa

4) Aktivnosti i mere na sprovođenju plana sa dinamikom i subjektima realizacije plana upravljanja

4.1. Prostorna identifikacija planskih namena i režima korišćenja zemljišta

Nakon što Opština Kanjiža u skladu sa tačkom 3 Rešenja utvrdi spoljne granice zaštićenog područja (postojeće međe katastarskih parcela) na terenu naročito na lokacijama na kojima su obale depresije strme ili parcele obrasle šikarom, Upravljač će pristupiti dopunskom obeležavanju spoljne granice u skladu sa *Pravilnikom o obeležavanju zaštićenih područja*.

4.1.1. Izrada dopunskih tabli oznaka zaštićenog područja prema *Pravilniku o obeležavanju zaštićenih područja* i postavljanje na pristupnim pravcima. Table će sadržati i osnovne informacije za posetioce. Na osnovu *pravilnika o unutrašnjem redu*. (deo potrebnih tabli postavljen)

Rok: novembar-decembar 2022

Nosilac : Upravljač

4.1.2. Utvrđivanje narušenih delova spoljne granice zaštićenog područja (međe katastarskih parcela) na terenu u skladu sa Rešenjem Pokrajinskog zavoda za zaštitu prirode br.03-869/2 od 24.05.2017

Rok: novembar 2022

Nosilac : Opština Kanjiža.

4.2. Programska, planska i projektna dokumentacija potrebna za sprovođenje ciljeva i aktivnosti;

Radi uređivanja uslova korišćenja područja i uređivanja odnosa sa sadašnjim i budućim korisnicima u skladu sa postavljenim zakonskim rešenjima tokom 2022. godine pratiće se poštovanje Odluke i Rešenja. Na osnovu izrađenog *Pravilnika o unutrašnjem redu*, i priprema potencijalnih predprojekata i drugih posebnih programa odvijać se tokom 2022. u skladu sa obezbeđenim finansijskim sredstvima.

4.2.1. Izrada *Pravilnika o unutrašnjem redu*

Pravilnik je u datom roku dostavljen zavodu za zaštitu prirode Novi Sad i Opštini Kanjiža na davanju mišljenja na isti.

Rok: maj 2022

Nosilac : Upravljač

4.2.2. Izrada Pravilnika o naknadama

Na osnovu uvida u mogućnosti naplate naknade nismo za sada našli elemente za naplatu te će se oni i dalje proučavati.

*Rok: novembar 2022
Nosilac :Upravljač.*

4.2.3. Izrada Godišnjeg programa upravljanja Parkom prirode „Kamaraš“ za 2023

*Rok: decembar 2022
Nosilac :Upravljač.*

4.3. Čuvanje zaštićenog područja

Pored kontinuiranog rada čuvarske službe, tokom 2022. Godine pristupiće se i izradi baze podataka – vođenju evidencije o radu čuvara i o sakupljenim podacima u elektronskom obliku.

4.3.1. Izrada baza podataka za vođenje evidencije o radu čuvarske službe i o lokacijama zaštićenih i strogo zaštićenih vrsta, pripremanjem i primenom odgovarajućih formulara za vođenje evidencije.

4.3.2. Ovaj posao iziskuje angažovanje novih stručnjaka i analize na terenu za koje je potrebno nabaviti još izvora finansiranja. Prate se konkursi koji se pojavljuju na ovu temu.

*Rok: decembar 2022
Nosilac :Upravljač.*

4.4. Zaštita vrsta i staništa:

Jedina aktivnost koja je ujedno i mera zaštite prirode a za koju nije potreban projekat, pa ju je moguće raditi tokom 2022. godine je čišćenje šume Kamaraš od invazivnih vrsta. U skladu sa Rešenjem Upravljač za ovu aktivnost treba da zataraži *uslove zaštite prirode*. Nakon dobijenih uslova krajem godine se može početi sa čišćenjem, uklanjanjem koprivića, kiselog drveta i drugih invazivnih vrsta, najpre na pristupnom pravcu iz ulice Kamaraš.

4.4.1. Čišćenje delova šume Kamaraš od invazivnih vrsta, Pribavljanje uslova zaštite prirode za čišćenje šume Kamaraš od invazivnih vrsta

4.4.2. Pribavljanje dozvole od Vojvodina šuma i plaćanje poreza.

*Rok: decembar 2022
Nosilac : Upravljač*

4.5. Aktivnosti na održivom korišćenju prirodnih vrednosti, razvoju i uređenju prostora

4.5.1. Promena kulture poljoprivrednog zemljišta na prostoru postojećeg tršćaka (promeniti kulturu njive u kulturu močvare) u skladu sa Rešenjem Pokrajinskog zavoda za zaštitu prirode br.03-869/2 od 24.05.2017

*Rok: decembar 2022
Nosilac :Opština Kanjiža.*

4.5.2. Pribavljanje mišljenje vodoprivrede o mogućem najvećem vodostaju u Kudeljnom jezeru u skladu sa Rešenjem Pokrajinskog zavoda za zaštitu prirode br.03-869/2 od 24.05.2017

Rok: oktobar 2022

Nosilac :Opštinska uprava- organizaciona jedinica za životnu sredinu, Upravljač

4.6. Naučnoistraživački i obrazovni rad

Tokom 2022. godine istraživače se mogućnosti za saradnju sa potencijalnim istraživačima (Mladi istraživači Srbije, BID "Josif Pančić") a u cilju formiranja kontinuiranog monitoring. U cilju ispunjavanja obrazovne funkcije tokom godine se planira saradnja sa ekološkim kampom "Ludaško jezero" sa ciljem organizacije pilot kampa u okviru PP"Kamaraš", izviđačima iz Horgoša i okoline.

4.6.1. Aktivnosti na organizovanju istraživačkih aktivnosti i monitoringa sa organizacijama Mladi istraživači Srbije, BID "Josif Pančić", ULJP „Riparia“

Rok: novembar 2022

Nosilac :Upravljač.

4.6.2. Organizacija jednodnevnog ekološkog pilot kampa u saradnji sa ULJP"Riparia"

Rok: maj-septembar 2022

Nosilac :Upravljač.

4.7. Aktivnosti na promociji vrednosti zaštićenog područja;

Tokom 2022. godine organizovaće se aktivnosti na promociji zaštite i mogućem održivom razvoju (razgovori u MZ Horgoš, promovisanje ekološkog kampa, organizovanje piknika sa meštanima, izrada mesta za odmor posetilaca i sl.)

4.7.1. Organizacija prezentacije zaštićenog područja i mogućnosti razvoja izrada veb-stranica, letka i sl.

Rok: decembar 2022

Nosilac :Upravljač, MZ Horgoš.

4.7.2. Organizacija postavljanje mesta za odmor posetilaca kod bunara u šumi Kamaraš. Lokacija će biti obeležena tablom koja sadrži osnovne informacije za posetioce.

Rok: avgust 2022

Nosilac :Upravljač, MZ Horgoš.

4.8. Saradnja i partnerstva sa lokalnim stanovništvom i drugim vlasnicima i korisnicima nepokretnosti

Od velike je važnosti da lokalno stanovništvo prepozna svoj interes u čuvanju prirodnih vrednosti i očuvanju „lepih predela“ kao deo mogućnosti svog razvoja u okruženju zaštićenog područja (eko turizam, brendiranje proizvoda tradicionalne i organske proizvodnje)

Imajući u vidu površinu zaštitne zone i brojne korisnike na ovom području, Upravljač će težište rada morati stalno bazirati na kontaktu i saradnji. Prvo tokom planiranja aktivnosti pojedinih korisnika, radi pravovremenog usklađivanja sa propisanim režimima, a zatim i tokom realizacije aktivnosti.

Tokom 2022. predstoji upoznavanje čuvarske službe i lokalnog stanovništva i korisnika prostora. Takođe i formiranje partnerstava sa lokalnim NVO naročito omladinskim.

4.8.1. U okviru saradnje sa korisnicima prostora prioritetni zadatak je obezbeđenje redovnog košenja i ispaše travnih staništa

Rok: septembar 2022

Nosilac :Upravljač, MZ Horgoš.

4.8.2. Organizovanje prezentacije mogućnosti razvoja u saradnji sa MZ Horgoš.

Rok: decembar 2022

Nosilac :Upravljač, MZ Horgoš.

5) Finansijska sredstva i druge materijalne pretpostavke za izvršavanje poverenih poslova u upravljanju zaštićenim područjem i način njihovog obezbeđenja

U sadašnjem trenutku Zakonom je uređeno da se sredstva za zaštitu i razvoj zaštićenih područja obezbeđuju iz budžeta a u skladu sa kategorijom zaštite, iz prihoda koji se ostvare vršenjem delatnosti Upravljača (ukoliko postoji), od naknada za korišćenje zaštićenog područja i iz drugih izvora u skladu sa zakonom. Odlukom su ovi vidovi finansiranja takođe navedeni. Kako je u tački 5 ovog privremenog Plana elaborirano u ovom trenutku Upravljaču je na raspolaganju:

-budžet opštine Kanjiža

-sredstva d.o.o. „HorGas-Consult“

Svakodnevna praksa pokazuje da sistemski mnoga pitanja nisu jasno rešena i da postoji stalan nedostatak sredstava za realizaciju osnovnih poslova u zaštiti dobra kao što su: redovan nadzor, praćenje stanja, aktivne mere zaštite, stručni kadar i oprema, informativne table i obavezujući znaci.

Sledeća finansijska tabela sačinjena je po modelu koje je Ministarstvo predvidelo kao obrazac planiranja finansija za upravljače zaštićenih područja.

	Врста расхода	Извори и износи средстава (у динарима)						Укупно
		1. Буџет РС	2. Соп. прих.	3. Буџет АПВ	4. Буџет ЈЛС	5. ДП П	6. Остала средства	
А.	А.0 Чување, одржавање и презентација заштићеног подручја							
	А.1. Чуварска служба							
	А.1.1. Бруто зараде чувара,				360.000			

	A.1.2. Остали трошкови чуварске службе (гориво, дневнице, службена одећа и обућа, инструменти и опрема)			350.000			
	A.1.3. Набавке средстава рада (чамац, возило и др)	120.000					
	A.2. Одржавање						
	A.2.1. Бруто зараде осталог особља запосленог код управљача на пословима управљања заштићеним подручјем и материјални трошкови њиховог рада,			630.000			
	A.2.2. Материјални трошкови одржавања заштићеног подручја (навести главне трошкове одржавања, без спецификације појединачних износа: обележавања и одржавања чистоће, санација и др.			450.000			
	A.3. Презентација		80.000	120.000			
	A.3.1. Материјални трошкови у вези презентације вредности и развоја научних, образовних и културних функција, израда веб страница	120.000		120.000			
	A.3.2. Заснивање информационог система/ ГИС-а и др						
	Укупно А.0	240.000	80.000	2.030.000			
Б.	Б.0. Управљање посетиоцима						
	Б2. Центар за посетиоце (материјални трошкови изградње, опремања, одржавања)	40.000		165.000			
	Б.3. Остали трошкови (штампање материјала и	80.000					

	др)						
	Укупно Б.0		120.000		165.000		
Г.	Г. 0. Праћење и унапређење стања заштићених подручја						
	Г.1. Мониторинг						
	Г.2. Г.2. Реинтродукција, реколонизација						
	Г.3. Рекултивација и др.		60.000				
	Укупно Г.0		60.000				
Д.	Д.0. Уређење простора и одрживо коришћење природних ресурса		100.000		200.000		
	Д.3. Пројекти уређења простора (ако има материјалних трошкова, односно ако је управљач носилац пројекта)		100.000				
	Д.5-Д.8 у даље (пољопривреда, шумарство, лов, риболов, рибарство, туризам,)		20.000				
	Укупно Д.0		220.000		200.000		
	Е.0. Остали, некатегорисани трошкови				280.000		
Е	Е.1. Противпожарна заштита и појаве пожара		50.000		60.000		
	Е.2.....						
	Укупно Е.0		50.000		340.000		
	Укупно планирани расходи		690.000	80.000	2.735.000		

Horgoš, 12.11.2021.

Direktor

»HORGAS-CONSULT«
d.o.o.
HORGOS

[Signature]